

SZENTEGYHÁZI HÍRLAP

II ÉVF. 3. SZÁM
1993. március

A GYERMEKFILHARMÓNIA ALAPÍTVÁNY LAPJA
MEGJELENIK HAVONTA

Mikor pedig böjtöltök...

Így kezdődik a hegybeszéd böjtről szóló része. (Mt 6,16-18). E böjti időben megpróbálunk azonosulni ezzel a serkentéssel és tanítással.

Lássuk először, honnan ered a böjt és mi a célja? Az ószövetségi zsidóknál egy évben egyszer volt általánosan kötelező, még az idegenek számára is a böjt, és ez volt a nagy engesztelő áldozat napja. Az engesztelés azért történik, mert az ember tudatában van annak, hogy Istent az élete különböző megnyilvánulásaival megbántja. Ez alól nincs kivétel, még akkor sem, ha néhányan meg vannak győződve tökéletes ártatlanságukról és egyetemes igazságukról. Nos, ha ez így áll, akkor helyre kell állítani a jó viszonyt Istennel. Az ószövetségi zsidó véres áldozatot mutatott be és a böjt sanyargatást jelentett. A sanyargatás nem a kínszenvedést jelenti, ahogy a középkorban néhányan értelmezték, mikoris ütötték-verték magukat és egymást, és különböző szenvedéseknek tették ki magukat, hogy Isten gyönyörködje sanyargatásukban, hanem az élet örömeitől, vidámságaitól és bármilyen varázsaitól való tartózkodás. Ennek egyetlen célja az, hogy az ember igazán tudja értékelni azokat az Isteni ajándékokat, amikkel naponta elhalmoz Isten, amiket nem érdemelne meg a bűnös ember, és amit fel sem fedezhetünk, ha a kérdéskörben nem tudunk elmerülni.

A böjtnek is megvannak a maga buktatói, mint az egyházi életünk bármilyen gyakorlatának. Jézus többször szembeszegült a farizeusokkal, a kor legvallásosabb és hagyománytisztelőbb csoportjaival, akik a legtökéletesebbnek hitték magukat. A szembeszállás oka mindig is a képmutatás volt. Minden egyházi gyakorlatnak két vetülete van: egy külső, különböző jegyekben ábrázolt és vallásos gyakorlattal véghezvitt oldala, és egy belső lelki átélés. Például a keresztség nem csak egy pár másodpercig tartó vízzel való leöntés, hanem egy életre szóló bizakodás a krisztusi ígéretekben: „Én tiveletek vagyok minden napon a világ végezetéig”. A böjt külső, látható gyakorlata koronként és helyenként változik. A zsidó zsákba bújít és hamut hintett a fejére, a kersztényeknél különböző élelemtől való tartózkodást jelentett. A böjt külső, látható arculata mindig megvolt, de a belső, lelki — rendszerint hiányzott. Ezért nagyon fontos Jézus figyelmeztetése, mert az emberiség mindig is hajlandó volt sokkal jobban a külsőségekre koncentrálni, mint a lelkiekre, mert ezzel környezete elismerését váltotta ki. A farizeusi életmód mindig is veszélyt jelentett. Jézus nem akarta a keretet, a külső megélést eltörölni, habár sokszor vádolták is ezzel, hanem a figyelmet a lelkiekre terelni, ami valóban változást, előbbrelépést hoz az embernek. Egy gyakorlat csak akkor tökéletes, ha mind a két vetülete, külső, belső meg van benne.

Végül, mit mond Jézus a ma emberének? Ha valóban böjtölni akarunk, akkor legyen ez személyes belső óhajunk, ne csak egy kényszerből elvégzett egyházi szabály betöltése, amiben az ember sem örömet, sem Istenhez és emberhez való közeledését nem érzi, hanem egy olyan lelkiegyensúlyt visszabillentő gyakorlat, amivel emberibbökké válunk és jobban érezzük és éljük Istenképességünket. Tegyük mindezt magunkért és a környezetünkért, de ne elismerés vagy érdemszerzés vágyból, hanem azért, hogy holnap több legyen a béke, a szeretet, a megértés, az alázat, a megbocsátás és mindaz, ami még ma annyira hiányzik.

„Te pedig mikor böjtölsz, kend meg a te fejedet és a te orcádat mosd meg, hogy ne az emberek lássák böjtölésedet, hanem a te Atyád, aki titkon van, és a te Atyád, aki titkon néz, megfizet néked nyilván.”

Baktai Béla református lelkész

Ökumenikus istentisztelet

'48-as nóta

„Kossuth Lajos táborában két szál majoránna,
egy szép barna magyar huszár sej, lovát karélyozza.
Ne karélyozz, magyar huszár, mert leesel róla;
nincsen itt a te édesanyád, sej, aki megsiratna.
Ne sirasson engem senki, jól vagyok tanítva,
sem lépésbe, sem mars-marsba sej, le nem esek róla.
Mert a huszár a nyeregbe bele van teremve,
mint a rozsmaring a jó földbe, sej, belegyökerezve.”

(Kossuth Lajos táborában — népdal)

A Mi ünnepünk március 15

Nemzeti ünnepünk. Bensőséges hangulatban, méltósággal ünnepelt Szentegyháza ezen a szeles hétfői napon. Az olvadó hó a tavaszt ígérte. A liceum udvarán gyűlt össze 300-400 ember, szemben a nemrég felavatott Gábor Áron szoborral. Körben a tömbházak fellobogózva! Az RMDSZ elnöke, Mihály Árpád koszorút helyezett a nagy előd szobrának talapzatára.

Az ideiglenes „szószéken” a helység katolikus és református egyházfői mellett új csengő hangot üdvözölhettünk: frissen érkezett unitárius papunkat! A diákok szavalatait követően Nagy Eszter magyartanár nő tünődései jelenlegi sorsunkról, helyzetünkéről gyúrtak gombócot torunkba.

Derék fúvósaink szolgáltatták a zenei keretet: a Kossuth nóta, Wilkommen Mars, Petőfi-dalok, himnuszaink és a szobor előtt tisztelgő „Gábor Áron rézágyúja” csendült fel.

Vidáman, lélekben meggazdagodva mentünk magyar-adást nézni, de...
...jövőre ugye többen eljősztok?

H.S.

Tamási Árpád linómetszete

Gyávák

Ki a hazát nem szereti
Inkább az életét menti,
Ki jobban szereti önmagát
Nem érdemli meg a hazát.

Pusztuljatok gyáva férgek!
Ti, kik a haláltól féltok
Hagynátok a hazát veszni,
Megpróbáltok menekülni.

Mint a rémült nyúl, szaladtok
Lobog bogáncsos hajatok.
De Isten keze utolér,
S rátok súlyos csapást mér.

Tudja már az egész világ,
Hogy hagyjátok el a hazát.
Világ szégyenei vagytok,
Mert gyáván megfutottatok.

Both Gábor VIII.o
Tamási Áron Ált. Isk.

Cserkészélet

Március 13-14-én csapatunk nyolc tagja résztvevett az idei első országos cserkész vetélkedőn Gyergyószentmiklóson. A vetélkedőt a Tarisznyás Márton cserkészcsapat szervezte.

A két nap programjáról kérdeztem a résztvevőket.

☐ Hol szállásoltak el benneteket?

Stélik Levente: A kétszáz résztvevő a Salamon Ernő Gimnázium bentlakásában kapott helyet. Mi a korondiakkal voltunk egy szobában. Inkább beszélgettünk, nem sokat aludtunk.

☐ Mi volt az első napi program?

Ferencz Edit: Városnézés, meglátogattuk a Tarisznyás Márton múzeumot és az örmény templomot, után portya volt.

☐ Mi volt a portyán és hogyan zajlott le?

Konrad Adél: tűzgyújtási verseny, morzé, róvásírás, elsősegélynyújtás, 5 méter magasból kötélen leereszkedni. Ebben Demeter Ági volt a legjobb.

☐ Hogyan zajlott le a főzőverseny? Mit főztetek?

Demeter Ági: Pityókatokányt főztünk; Márton Attila annyi pirospaprikát rakott bele, azt gondoltuk, hogy semminek sem lesz jó. Mégis kitűnőt kaptunk rá.

☐ Az esti programról mit mondanál?

Bokor Tibi: Táncot tanultunk: csárdást, tangót, keringőt, foxtrottot, sasszét, rockot és egyebeket. Éjfélig táncoltunk, után nyagyon jól aludtunk.

A másnapot **Mihály Melinda** meséli el: Mise után elméleti vetélkedő volt. Nagyon érdekes és változatos kérdéseket kaptunk: növény- és állatvilág, cserkész történet ismerete, történelmi kérdések az 1848-49-es szabadságharc korából, zeneművek felismerése ebből a korból (Petőfi, Vörösmarty versek).

☐ Milyen eredménnyel jöttetek haza?

Lőrincz Laci: Tizenhét csapat vett részt a vetélkedőn, mi a negyedik helyezést értük el, lehetett volna jobb is, de a tűzgyújtást elügyetlenkedtük.

Április végén, innen egy „kőhajításnyira”, Méréfalván, újabb izgalmas, komoly játék vár. A téma ezúttal a kuruc kor. Mivel a megjelenés csak jelmezben érvényes, korabeli ruházatra ötleteket várunk! Tehát:

„Bort a kupamba! Embert a gátra!
Tyukodi pajtás! Induljunk rája!

Barabás Lajos,
Sárközi Zsuzsánna

Akadályok

Régi szokás: nem becsüljük meg azt, ami van. Erre példa lehet az alábbi Légiós eset is. Hogy miért kéne megbecsülni például a legkevesebbet is? Azért, mert VAN! Sajnos akadnak, akik képtelenek megérteni, hogy ha a fiatalok próbálkoznak akarnak bármivel, ami valamilyen formában kulturális tevékenység, akkor azt nem szabad megakadályozni. Sőt, inkább segíteni kéne, útjukat egyengetni.

A Légió pedig panaszkodik: úgy próbálják őket akadályozni, hogy elültetik tőlük a rajongóikat. S érdekes módon ezt nem a szülők teszik. Hogy kik? Erre nehéz lenne egyértelmű választ adni, de a tények beszélhetnek.

Egy rendőr az iskolában egy osztály előtt kijelenti, hogy nem szabad (!) Légió-koncertre járni. Indok: „Ott csak rosszat, duvajkodást, ivászatot, szivarozást lehet tanulni”. A bányai általános iskolában néhány tanulónak levonták a magaviseleti jegyét, mert kiderült róluk, hogy Légió-koncerteket látogatnak. Indok: az előbbi.

Akadály még más is van, amit szinte megfélemlítésnek is lehetne nevezni. Az egyik együttestagot egy rendőr azzal állította meg, hogy a hosszú haját egy napon belül ha nem vágatja rövidre, akkor ezt kénytelen lesz ő elvégeztetni. (Vajon ez már mással is megtörtént?)

Íme, az együttes álláspontja: Kisiskolásokat nem hívnak és nem is várnak koncertjeikre. Ha mégis megjelennek, akkor környezetük helyett inkább a színpadot figyeljék, mert ott nem észlelhetik a felsorolt indokokat. A nagyobb fiatalok esetét vizsgálva bizony el kell ismerni, hogy van ivászat és cigizés a koncert alatt, de erről az ezeknek tagjai nem tehetnek. Mégis fölteszik a kérdést: vajon az ilyenszintre hol adódik több lehetőség, a mozi teremben, vagy a vendéglő és bárri videódiszkóokban és a bállokban, ahol terítéken az alkohol és a nikotin.

A hajról pedig: a hosszú haj nem jelenti az ember rosszaságát, erre a történelem sok példát szolgáltat (gondoljunk csak Jézusra).

Különvéleményem: aki meg akar győződni, hogy a Légiótól jót és szépet is lehet tanulni, az vegyen a néhány héten belül megjelenő kazettájukból. Elárulom, hogy én azt már meghallgattam és nagyon meg vagyok elégedve vele.

- Milyen zászló ez édesapám?
- Az piros, flam.
- Hogy volna piros, amikor fehér!
- Az azért fehér, flam, mert még zöld!

Újra bimbózik a szellemi élet

Nem kis meglepetéssel ajándékoztak meg minket, a frissen Tamási Áronnak elnevezett iskolát, a líceum színjátszói. Tamási Énekes madár című darabját mutatták be hazai élethűséggel.

Vajon szándékos volt, hogy éppen iskolánk „kedvencét” elevenítették meg előttünk egyik művén keresztül?

Mindenesetre a babér az övék. Két órán keresztül sikerült a gyermekek és a nem kis számban megjelent szülők figyelmét felkelteniük, nevetés és tapsvihar követte alakításukat. Ők megértették azt, amit az írónk üzent: „Addig szaggatom a szívemet, míg az Úristen megparancsolja minden embernek, hogy csodálja és szeresse a székelyt.”

A gyermekek nagyszerűen szórakoztak, és senki sem tért haza üres „zsebbel” — magukkal vittek egy kis Tamási arcot, székely agyafúrtságot.

Köszönet az energikus kis színészeknek és Sorbán Attila, valamint Jimon Mircea rendezőknek. Ezt így érdemes folytatni!

A nemrég Kányádi-estet, most Tamási-est követte és remélhetőleg közelről színt vall a városi színjátszócsoporthoz. Várjuk őket!

Hadd boruljon virágba már ez a szünni nem akaró tél!

Gergely Melinda

„Örömet tudtunk adni..”

Néhány nappal a vendégszereplés után a „turné” résztvevői baráti beszélgetésre ültek össze, hogy élményeiket megbeszélve, újraéljék azokat. Ott hangzott el a címbe mondattal, ami úgy érzem, magába sűríti a lényegét, az erkölcsi hasznát az említett vendégszereplésnek. Mert igazi vendéglátás volt a Vasas szakszervezet tánc csoportjának mezősegi fellépése három olyan, a világtól elrejtett, vegyes összetételű faluban, ahol a kisebbségi magyar lakosság hosszú évek óta nem láthatott „élőben” magyar előadást (legalábbis kettőben, Melegföldváron és Feketelakon bizonyosan így van. A harmadik falu: Búza lakói talán valamivel szerencsésebbek, oda sűrűbben eljut egy-egy magyarul szóló-éneklő együttes).

Nagy szeretettel várták és fogadták Szentegyháza táncos fiataljait, énekeseit. Vendéglátóink Földvár és Feketelak magyarjai voltak, az együttes tagjait családoknál szállásolták el, így a két tájegység, a Hargita-alja és a Mezőség igazi, meleg, emberközi kapcsolatokkal kötődhet egymáshoz. Táncos és zenész, táncmester és szervező szavait átfűti az élmény: „22 éve kultúrázok, de ilyen még nem értem” — mondja Lőrincz Csaba táncmester, aki nem is rejtegeti, hogy a feketelaki közönség könnyei a torkára forrasztották a szót. Valóban forró hangulatú előadás volt mind a három, ami feledtetni tudta a több mint mostoha körülményeket. (Nem önvégasztalásnak szánom, de meg kellene becsülnünk a kultúrotthonainkat, a közösségi művelődési élet színvonalát, azt, amink van. A Mezőségen megtanulhattuk ezt is.) Meghatott és meghatott szeretetükkel köszöntek meg a mezősegi embereket a táncosok-énekesek és a zenekar színvonalas, színes és gazdag műsorát, amelyről hadd mondjuk el ezúttal is, hogy Lőrincz Csaba és Szabó László táncmesterek hozzáértését, sok évi, kultúrát szolgáló munkáját dicsérik.

És tisztelet a szentegyházi református gyülekezetnek, amely a tánc csoport útját szponzorizálta. Tisztelet egy kis közösségnek, amely tud és akar anyagi és erkölcsi támogatást nyújtani a kultúrának, egy lelkes csoportnak, olyan időkben, amikor egyre kevesebb garas jut a művészet támogatására. Gesztusuk példátértéke önmagáért beszél.

Mezősegi és szentegyháziakkal azzal az őszinte reménnyel köszöntek el egymástól március 7-én, hogy hamarosan ismét találkozhatnak, s hogy a két tájegység emberi kapcsolatai tovább épülhetnek. Megéri.

Nagy Eszter

Óvodás sóhajok

a felszegi 5-ös óvodában.

Sok esetben előfordult, amikor beléptem az óvodába, hogy sírtak, vitatkoztak a kis óvodások. Ha vigasztalni próbáltam azonnal terítékre került — úgy őszinte gyermek módra — mi a nagy fájdalmuk: nincs játék az óvodában! Ami kevés van azzal talán még én is játszottam annak idején, pl. a kis edénykék, amelyeket csak akkor veszi elő az óvónő, amikor kevesen vannak, hogy mindenkinek jusson legalább egy belőle. Nem mondhatom vannak azok a régi gumi, kopott csecsemő játékok, ami már csak szimbólum az oviban, senkinek sem kellene azok. Van még néhány hányódó kocka, azokra is csak az óvónő beszél rá a gyermekeket a békesség kedvéért.

Én, mint kiscsoportos gyermek anyukája azt remélem, hogy ha írok ezekről a gondokról megértésre találunk segítségkérő szavaim. Mindannyian tudjuk, hogy milyen fontossággal bír a nevelés, tanítás és oktatás a gyermek első éveiben. Szinte mindenkinek van gyermeke, unokája, és ha nincs, volt ő is egyszer gyermek. Ismeri azt az érzést, ha kap valamit ajándékba. Én azt szeretném, ha gyermeknapra össze tudnánk hozni valamit az óvodásoknak. Valószínű minden háznál akad egy-egy félretett játék — labda, kocka, edényke, állatka —, amit már vagy kinőtt, vagy megúnt a gyermek. Füzet, ceruza, meséskönyv is jól jönne. Ez természetesen mind leltárba kerülne. Egy írógépet is szívesen fogadna a felszegi óvoda, iskola együttvéve.

Lassan jön a tavasz is. Egyre többet szeretnének hancúrozni a gyermekek. De ez az udvar inkább hasonlít egy párizsi utcához, tele kutyával, csak sajnos ezeket nem elegáns hölgyek vezetgetik.

Ezek mocskosak, loncsosak, s éhesek. Még a szülő is megborzone a látványtól, amikor gyermekét viszi az óvodába. Hát akkor a kisgyermek! Ezért kérjük az iskola szomszédságában lakókat, hogy tartsák otthon házőrző kutyáikat. Nem engedhetünk meg mindent magunknak, amiért nem a főút mellett lakunk. Nem főút, de az ittlakóknak ez kell a legfontosabb legyen. Érezzük jól magunkat, ha kiteszük lábunkat az utcára, ehhez viszont mindannyiunk hozzáállása kell. Nem a tanárikar, nem a tanács

dolga rendet tartani az iskola környékén.

Az iskola előtti teret parkosítani lehetne, ami most libák, kutyák, tehének tanyája. Az udvarra körhintát, csúszdát lehetne felszerelni, kispadokat elhelyezni, elférne egy-egy szeméttároló is. Így inkább lenne kedve iskolásnak, óvodásnak odjárni.

A kaput vedlőkígyó bőréhez hasonlítanám. Zár, kilincs az már nem divat ebben a korszerű világban. Az éj leple alatt járkálóknak így könnyebb a ki-bejárás és a nehezen összehordott és felvágott tűzifa elhordása.

A bútorzat, a padló, a fogas, játékpól, szőnyegek stb. nagyon gyötört állapotban vannak. Az óvónő kövel veri vissza a szegeket, asztalokba, székekbe, padlóba, fogasba, hogy fönn ne akadjon egy-egy gyermek a bútorzaton.

Gyűjtöttek anyagot az óvoda részére, nem tudjuk mi lett a sorsa!

Akik velem együtt éreznek kérem segítsenek, tettekkel, ötletekkel, mert a XX-ik században szegyen ilyen iskolába, óvodába járjanak gyermekeink. Nem igaz, hogy „jól van úgy a felszegieknél”. Ha a tanácsnak és iskolának nincs anyagi lehetősége egy kis összetartással, egy kis ráfordított munkával változtassunk környezetünkön.

Egy-két kalákkal ez megoldható lenne, a közösségi gondokat tegyük magunkévá, hiszen a gyermekeinkért tesszük.

Javaslatom a következő: a szülők részéről 400 lejt és két szál száraz deszkát kérünk összegyűjteni, a munkálatokat pedig a tavaszi vakációban április 9-26 között szervezzük meg.

Akik nem tudnak, vagy nem akarnak segíteni ne reklamáljanak, ne fékezék a segítőkész szülőket.

Az óvodások nevében B. Elekes Rita

Módszertani kört tartottunk...

1992/93-as tanévben minden hónap első szerdáján rendszeresen megtartjuk a körzetünkben a módszertani napokat. Márton Anna igazgató-óvónő, aki az egész körzetért felel (Kápolnás, Almás, Lövete, szentegyházi óvodák és napköziotthonok), fontos szempontnak tartja a pontos megjelenést.

Március 3-án Mihály Zsuzsa, a hármas számú óvodánál tanulságos foglalkozást tartott középcsoportos gyermekkel. A gyakorlati óra keretében babaruhafestést végeztek. Mozgalmas, tanulságos órát láttunk. Minden nyílt óra előrelépést jelent számunkra, ezért fontosnak tartom, hogy ezután is rendszeresen megszervezzék a módszertani napokat.

Mihály Margit óvónő

Kellemes meglepetések

Így fogalmazhatnám meg két szóban azt a többletet, ráadást, amú a 4-es számú Napköziotthon kapott.

Kellemes meglepetés volt számunkra a Tanulók Háza színjátszó csoportjánk bemutatója. Két mese dramatizálásával gondoltak ránk, napközisekre. Köszönetet kell mondanunk a tanulónak és a csoport irányítójának. Szébbé, gazdagabbá, újabbá, mássá tették a karácsonyi ünnepeket.

Egy másik kellemes meglepetés a Gyermekfilharmónia Alapítvány adománya, ajándéka a '93-as év januárjában. Csodás érzés tudni azt, hogy rólunk legkisebbekről sem feledkeztek meg, ugyanis 100 darab egyforma párnahuzattal leptek meg minket. Köszönet érte!

És még egy meglepetés: a református egyház részéről kapott játékadomány: kis autók, babák, szőrmeállatok, építő-kockák, ötletes játékok ébresztik a gyermekek jókedvét, változatosabbá varázsolják számunkra a hétköznapokat.

Köszönettel tartozunk mindazoknak, akik szeretettel jó tettel segítséggel gondoltak a kis emberekre. Az ajándékok, adományok gyermekeink arcára boldogabb mosolyt, kíváncsibb tekintetet lopnak. Talán ezzel köszönik meg ők, a kis-ésik, amit értük mindannyian tettek.

Tankó Judit

Nők Napjára

Állattan

A százlábu elkérik az erdőgyűlésről. Szepegve kéri a bocsnátot.

— Ne haragudj oroszlán! Az ajtóra ki volt írva: „Tessék a lábukat letörölni!”

A nyuszi ül az erdőszélén és piszkálja a körmét. Arra jár az öszvér, mire a nyuszi megkérdezi:

- Te ki vagy?
- Én vagyok az öszvér.
- Miért hívnak öszvérnek?
- Mert anyám számár, apám ló!
- Arra jár a farkaskutya.
- Hát te ki vagy?
- Én vagyok a farkaskutya.
- Miért hívnak farkaskutyának?
- Azért, mert anyám kutya, apám farkas.
- Nézi, hogy a lába előtt a földből kimászik valami.
- Hát te meg ki vagy?
- Én vagyok a lótetű.
- A nyuszi fölháborodva:
- Hagyjuk a hülye meséket...

Beküldte: Lázár Sándor

...Ti mit szoltok?

Szürkenesség, egyhangúság, zárkózottság, hiányérzet... és sorolhatnánk így tovább a pesszimizmus felé vezető szavakat.

Ezeket a szavakat külön-külön átgondolva, „megemészte” magamra ismerem és azt hiszem, más fiatal is így van vele.

Unom; de... más nincs, hétfévég valahova ki kell mozdulni, szórakozni is kell valahogy... Kb. ezek hangzanak el a hétfévi diszkóban.

Van akiben még pezseg az élet, nyújt még valami kevés szórakozást a diszkó. A másik része azért megy, hogy zenét hallgasson, vagy éppen keres valakit, akivel beszélni akar.

Ezek hosszú távon unalmasak és semmi újat nem adnak. Sokat gondolkoztam azon, hogy mit is lehetne csinálni itt. „Eszmefuttatásaimat” megosztottam másokkal is.

Jöttek az ötletek: zeneaudió (klasszikustól a rockig); festészetről is jó volna csevegni, mert egy modern képet nem nagyon tudunk elemezni, pedig nekünk szól, a mi világunkat ábrázolja, mi pedig csak irkafirkát látunk benne. No meg filmeket is lehetne nézni, „kritikus” szemmel, nagyon jókat vitázni rajtuk.

A fiataloknak még problémáik is vannak, amit egy csésze teánál meg lehetne beszélni. Ezek a délutánok mind csak építő jellegűek lennének, javunkat szolgálnák. Itthon jól megvagyunk a mi kis világunkban, de ha bekerülünk egy idegen társaságba meghűzódunk, kis emberek leszünk és sajnálattal vesszük észre, hogy nem nagyon tudunk beleszólni a dolgokba. Hiányos a tudásunk, emiatt saját egyéniségünk is ingatag, mert mások véleményéből rakjuk össze a sajátunkat, nem magunk alakítjuk ki.

Persze ezek az ötletek mind szépek és jók, de... jöttek az ellenérvék. Hogy lehet nekifogni, hogyan kéne csinálni? Nincs terem, nincs aki utánajárjon. Ha véletlenül mégis összejönne minden, kit fog érdekelni, lesznek-e résztvevők?

Ti mit szoltok? Szeretnénk, ha kapnánk visszajelzést tőletek. Ha tudtok valami jó megoldást azt is szívesen fogadjuk.

Szevasztok T.E.

Bodó Levente: Tavasz

Nagyfaluban a gázvezetés

ügye újabb fordulatokkal gazdagodott. Néhány vállalkozó szellemű ember a falu felső részéből szervezkedni kezdett, megindultak, hogy a Szentgyházafalu ósi jussát, az itt élő emberek erdőrészt visszaszerezék; a kitemelt fa árából pedig a gázbevezetést intézzék. A siker ezúttal nem maradt el.

Gál Zakor vállalkozót faggattam március 19-én:

□ *Kik indultak meg erdőügyben?*

G.Z.: A fő kezdeményezője az erdő-ügynek Szeles Mihály bácsi volt, Konrád Károly, Finta Simi bácsi, aztán mi, fiatalok: Hatos Péter, Lőrincz István és én...

A nép megválasztott minden tüzből egy négytagú bizottságot, akik foglalkoznak a bizottsági ügyekkel. Így voltunk egy páran...

□ *Hogyan kezdődött az egész?*

G.Z.: Volt egy per, amit Szeles Mihály és Hajdú Gábor szenátor indított kb. egy éve a megyei földosztó bizottság ellen az erdő visszaadása ügyében. A pert nagy örömmel megnyerte Szentgyházafalu. Lírre a végzést nemrég kaptuk meg Bukarestből.

Közösen eldöntöttük, hogy az erdőjogunkkal a gázbevezetés terén fogunk könnyíteni.

□ *Mi a következő lépés?*

G.Z.: Legelőnkön 1500 m³ fa kitemelését hagyták jóvá. Ezt két erdőész és a bizottságunk (minden tüzből egy ember felváltva) bélyegzik jóvá vasárnapon kezdődően. Ez egy hétig is el fog tartani. Sok legelőt visszaadtak. Amikor visszamérik a 600 hektár erdőnket, abból 10.000 m³ fát bélyegezzük ki. Ennek a 11.500 m³ faanyagának az ára tenné ki a fővezeték értékét.

□ *Aki pedig nem vezeti be a gázt, az nem kapja meg — ezek szerint — az erdőjussát?*

G.Z.: Bukarestből ez a kiutalás kimondottan a gázvezetés megkönnyítésének céljából jött. Másra nem szabad felhasználni a fát, nem engedélyezték.

A gáz fővezetéké pedig az egész falu tulajdona lesz. Bárki, bármikor díjmentesen lekötheti róla a megfelelő jóváhagyások és rajzok beszerzése után. A lényeg jelen pillanatban az, hogy kellőképpen fogjon össze a falu a fakitemelési munkákat illetően.

□ *Ahogy kiszámoltam, az erdőből nyár vége elözt nem lesz pénz fővezetékre. A múltkori népgyűlésen pedig a polgármester pont az utcai hálózat vezetékeinek minél hamarabbi megvásárlása érdekében sürgette a népet. Nyárig valószínűleg megint drágul minden...*

G.Z.: Mi másképp gondoltuk. Az emberek ugyanis kétszer kell fizessenek, kb. egyforma összegeket: a fővezetékre és a belső vezetésre. A fa, az erdő a két rész közül csak az egyiket képes fedezni. A nép a saját

zsebéből sürgősen fizesse ki a fővezetékét, amit az erdőpénzből kéne fizetni. Ezt így hamarabb meg tudnánk vásárolni és le is fektetjük. A belső vezetés, ami ráér nyár végén is, majd állja az erdőt! Mivel értékben ugyanannyi körül mozog, a gazda semmit sem veszít, csak időt nyer.

□ *Mikor fogtok neki az egész műveletnek?*

G.Z.: Ahogy a föld fagyja engedni fog. Nem várjuk meg, hogy az alsó rész feljöjjön a főtűig. Mivel a főereket utólag is össze lehet kötni, mi a miénket hamarabb lefektetjük. A munkálatok végzésére versenyhelyzetet teremtünk: kihívjuk az udvarhelyi Jakab Dénes mérnököt és csoportját a falu gáz-ügyeinek lebonyolítására. Szerződésük előtt azonban a csfki Hercza mérnök féle cég (akik a bányán szereznek) és az említett udvarhelyi vállalkozó március 22-én egymástól függetlenül csinálnak egy-egy költségvetési tervet. Mi, 16-an és a polgármester úr ezeknek a terveknek az alapján döntjük el, hogy kit kérünk fel a munkálatok elvégzésére.

□ *A begyűlt pénzeket ki kezeli?*

G.Z.: Felhatalmazunk négy személyt a bizottságunkból, aki a pénzügyekkel foglalkozik. Ezután nyitunk egy bankszámlát, a nép a családokénti pénzüsségeket majd a megadott számlaszámra postázza és nem a KFT nevére teszi le. Így nekünk karnatozik és nem másnak a közös pénz! Innen fedezzük majd a közös kiadásokat is (pl. a bélyegzés).

□ *Az eddigi ügyintézt ki finanszírozta?*

G.Z.: Eddig saját zsebünkre ment, a cél a gázvezetés könnyítése volt a mi részünkre is. Mihály bácsi gyűjtött valamennyit a visszaperelés költségeit téríteni, de elég kevesen adtak (900 lej kellett családoként, alig 500-an adták oda).

□ *Kik a fellelőket élvező emberek?*

G.Z.: A „Finták fűrésztől” fellelő lakó családok nagy részének joga van ősei révén az erdőhöz.

□ *Mire szólítanád fel a népet?*

G.Z.: A pénzt minél hamarabb adják le, hogy a fővezeték vehessük meg. És ha fakitemelésről lesz szó, ne húzódozzanak a munkától. Az utat is rendezni kéne. Szegélyköre van szükség, hogy a felhordott salak ne folyjon az árkokba. Hidakat kell javítani, árkokat szélesíteni. Az idelátogatók szerint a világon ilyen rossz út nincs még egy, mint nálunk!

□ *Szerinted milyen a közhangulat a faluban?*

G.Z.: Az emberek nyugodtabbak, örövendek, hogy visszakaptuk az erdőt. Látják, hogy jó páran melléállunk a gázügynek, bizni kezdtek a váratlan sikerek láttán. Szívesebben fizetnek. Lesz gáz!

Haáz Sándor

Őrségváltás

Rendkívüli ülést tartotta '93 március 11-én a szentgyházi Városi Tanács. Napirendjén többek közt szerepelt a városban zajló kulturális tevékenység elemzése. Ezt a napirendet megelőzte a Tanács illetékes kulturális bizottságának egy előzetes tanácskozása, ahol — Kovács Imre, a bizottság elnökének szavai szerint — minden érintett személyt meghallgattak, kivéve Tordai Árpád órabéres kultúrigazgatót, bár őt ismételtlen is megbeszélésre hívta a tanács kulturális bizottsága, a jelentésben foglalt bizonyos vonatkozásait tisztázandó. A bizottság elnöke megfogalmazta a bizottság véleményét: a jelentésből is kiderült, hogy a kultúrigazgató 1992 szeptember 1-től órabéresként végzi teendőit. Ilyen formában a városban zajló kulturális tevékenység összefogni nem lehetséges, ezért a bizottság javasolja az órabéres kultúrigazgató felmentését megbízatásából; ugyanakkor javasolja pályázat hirdetését az állás betöltésére.

A tanács tagok megvitatták a kulturális bizottság véleményét és javaslatát és arra a következtetésre jutottak, hogy a kultúrigazgatói munkakör betöltésére olyan főállású emberre van szükség, aki a város kulturális életét össze tudja fogni; a tanács tagok titkos szavazással Tordai Árpád órabéres kultúrigazgatót felmentették megbízatása alól, egyben arról is döntöttek, hogy az állás betöltésére a tanács pályázatot hirdet.

Ezek után a következő kérdések adódtak:

1. Milyen szempontok érvényesülnek a pályázat meghirdetésében?

2. Mi a pályázat beadásának határideje?

3. Ki állította össze a pályázati felhívást és ki értékeli a beküldött jelentkezőlapokat?

4. A Tanács részéről, kit bíznak meg az igazgatóválasztás lebonyolításával?

A kérdéseinkre készségesen válaszolt Csergő Ilona tanács titkár.

Nagy Eszter

Tanácsi válaszok

1. A kultúrigazgatói állás betöltésére olyan ember kell, akinek felső iskolai végzettsége van, a kulturális nevelőmunka területén van régisége és köztisztviselőnek örvendő. Ilyen hiányában érettségizett is pályázhat csak ne legyen túl fiatal, tapasztalatlan. Kinevezését határidőhöz kötik, amely ideje alatt a pályázatban tett vállalásait igyekezni teljesíteni. Ha a próbaidő alatt rátermettségéről tesz tanubizonyosságot, meghosszabbíthatja a Tanács a kinevezését.

2. A pályázat beadásának határideje április 10.

3. A pályázati felhívást a Tanács részéről Sándor Lajos, Szabó Albert ny. tanító és én állítottuk össze.

4. Az igazgatóváltás adminisztratív részét a Tanács szakirodájára bonyolítja le (épület, leltárok, stb. átadása). Az új igazgató beiktatását Románia új közigazgatási törvényei alapján (69/1991) a helyi polgármester végzi.

A bérezés és költségvetés problémáit az új igazgató a beiktatás után a Tanács titkárnál tárgyalja meg. Szeretnénk, ha valaki FŐÁLLÁSBAN vállalná ezt a fontos munkát, napi 8 órás munkaidővel. A beérkezett pályázatok kiértékelését a polgármester a titkár és a Tanács főkönyvelője végzi.

A pályázó a következő papírokat adja be a Tanács titkárhoz:

1. — Rövid önéletrajz, hangsúlyozva iskolai végzettségét, valamint eddigi kulturális tevékenységét, véleményezését utolsó munkahelyéről.

2. — Részletes tevékenységi terv hathónapos időszakra, melyben megjelöli napi munkaidőjét, napi időbeosztását, elképzelését a helyi kultúrcsoportok felkarolásáról, helyi rendezvények szervezéséről, idegen vendégcsoportok szerepléséről, az épület karbantartásáról, felhasználva a Tanács e célra fordítandó 300.000 lejes összegét, ötletek, elképzelések rövid és hosszú távra a művelődési élet fellendítése.

Csergő Ilona

Képzőművészeti kislexikon

Expresszionizmus: „Kifejező művészet”. A XIX. századvégi akadémizmus, naturalizmus és impresszionizmus ellen támadó legfontosabb művészeti áramlatok egyike. Előfutárai: E. Munch, V. Van Gogh, H. D. Toulouse-Lautrech. Mozgalommá és programmá 1905-ben Németországban alakult, amely a művészeti és társadalmi konvenciók ellen egyaránt lázadt. Az ember felszín mögötti lényét, ösztönvilágát akarta feltárni és az ezen túli szellemi szféráknak is formát adott. Fontos ösztönzője volt a középkori művészet, a népművészet és az exotikus, ún. primitív művészet. Fontosabb képviselői: E. Varlach, O. Dix, G. Grosz. Magyar képviselői: Tihanyi Lajos, Nemes Lampért József, Derkovits Gyula, Egri József stb.

Bodó Levente

Nem akarjuk!

A tanárok és diákok nevében tiltakozunk, hogy a kultúrház, mozi terem magántulajdon kerüljön. Véleménykutatások szerint, az itteni lakosságnak, diákságnak még hosszú távon szüksége van ingyenes kultúrára (kultúraterjesztésre).

Ha meg is marad kulturális intézménynek az épület, minden iskolai kultúrtevékenységért, komoly teremdíjakat kell majd fizetni, amire az iskola nem lesz képes.

Hol nézhetnek meg majd a gyermekek egy báb-színházat, a város lakói egy színházat, de főleg, hol tartunk egy évzáróünnepélyt, hol adunk elő egy diákszínházat, népi táncot, könnyűzenét stb. Kérdéseink pedig?

Ki építette? Kinek a tulajdona? Miért akarja eladni? Ezeknek a kérdéseken jó lenne elgondolkodni, és a közösség érdekeit is figyelembe venni. A legjelentősebb közösségi érdeket a kultúra terjesztését szem előtt tartani.

Tanárok és diákok nevében: Ruzs Noémi

A beküldött tiltakozás alapján beszélgettünk a Tanács titkárával, Csörgő Ilonával.

* A mozi terem bérbeadása megmászhatatlan döntés?

Cs.I.: Igen. A februári ülésen a Tanács tagjai szavazták meg. Az átvétel napja is ki van hirdetve. Március 24-én lesz.

* Kik javasolták ezt a megoldást?

Cs.I.: A Tanács könyvelője, mint szakiroda kimutatta, hogy az épület kiadásai nagyok (közponifűtés) a kis bevétel pedig nem fedi az épület fenntartásának költségeit. A mozi létjogosultsága megszűnt a parabolaantennák, videók világában. Így két-három éve pangás van a Vasas moziban.

* Szentkeresztbánya művelődési élete a felső épülethez vándorol?

Cs.I.: Nem hiszem! Éppen az a mi célunk is, hogy a licitálásra jelentkezők vállalják, hogy biztosítják a művelődési profilot tevékenységükben. A hirdetésünkben ez áll: „a jelentkező pályázatában a kulturális rendezvények szervezése kell szerepeljen”.

* Vajon a művelődési rendezvények bevételéből a vállalkozó fent tudja-e tartani az épületet? A havi bérlemlényt 50.000 lejt ki tudja-e fizetni?

Cs.I.: Egyelőre egy évre adjuk bérbé, a díjat egy próba-idő után még megvitatjuk. Valószínű beleegyezőnk abba, hogy a vállalkozó a bért az épület feljavítására fordítsa. Viszont semmiképp sem hagyjuk jóvá szeszitalt árulását! A mozi teremről nem lesz kocsma! Ezt a kereskedelmi ellenőreink garantálják! Egy minicukrászda működését engedélyezzük, árulhatnak hűsítőt, sósmyogyort, cukorkát. Az iskolás ünnepélyek alkalmával valószínű bérmentve használhatják majd a termet továbbra is.

Haáz Sándor

Kétkeréken

Egy merész ötlet, egy kis bátorság, sok kitartás, és beteljesül egy szép álom. Kétkeréken Somlyótól Marozsallig összekapcsolva Európa két zarándokhelyét.

A készülődés nagyon sok apróságot igényelt, melyek adott pillanatokban gondokká nőttek ki magukat. A tapasztalatunk és Gergely István lelkész segítségével erősebb volt és végülis győzött. A szállás és a vízumok elrendezése volt nehéz hisz 34-en indultunk.

Elérkezett a várva várt nap is 1992 július 25. Ettől a pillanattól 3300 km állt rendelkezésünkre, hogy bizonyítsuk kitartásunkat, akaraterőnket és hitünket.

Öt nap alatt értük el a magyar határt. Közben megszálltunk Keresztúron, Enyeden, Déván, Szoborszáron és Arad mellett egy motelban. Úgy nézett ki, hogy a kerékpáraink nem bírják meg a túlmodernizált hazai utakat. A javítóinknak hatalmas erőfeszítésükbe került, hogy üzemképesen tartásuk kerékpárainkat. Esténként focibajnokságtól elkezdve úszásig és szavalásig mindenfajta szórakozással töltöttük a pihenésre szánt időt. Következett ismét öt megterhelő nap déli Magyarországon keresztül. Átlag 35 c meleg, a vízhányó meggyötörte a lelkes csapatot. Ezt a hangulatot még enyhítették egy kissé a kellemes és kalandos pillanatok, melyeket a szegedi, kiskühalmi, pécsi, bárdudvarnoki, nagykanizsai és szentgotthárdi fogadóink nyújtottak esténként.

Augusztus ötödikén átléptük az „ígéret földjét” az osztrák határt és elérkeztünk Grazba. Az ott töltött két nap lehetőséget adott a pihenésre, az osztrák szokások és vendégszeretetük megismerésére, de ugyanakkor rávilágított arra a tényre is, hogy fejlődésünknek az abszolút pontosság, tisztaság, szeszitalmentesség az

alapja. Próbáltuk álcázni, hogy Romániából vagyunk (viselkedésünket palléroztuk), de sajnos sokaknak ez nem sikerült.

A következő szállás Miffendorf és a társa augusztus 8-án a várva várt Marozsallé. Szóban nem lehet leírni azt az elégtételt, melyet akkor éreztünk mikor beléptünk célunk városának kapuján.

Már nem is éreztünk fáradtságot és a két nap alatt, amit ott töltöttünk mindent megszerettünk volna nézni. Minden tiszta és gyönyörű. Megnéztük a múzeumait, a templomát, ahol még magyar misét is hallgattunk, és ahol kihirdették érkezésünket az ERLAUFSEE tavat, melyet szerintem érdemeik szerint nekik ajándékozott a természet.

Mint a mese végén, hogy „még mindig élnek, ha meg nem haltak”, hát mi is nosztalgizáltunk augusztus 10-én reggel 6 órakor táborunk sátrát bontott és elérkeztünk Gloggnitzba. Már a háttunk mögött maradtak az Alpok havas csúcsai. Itt megismerkedtünk egy Romániából menekült tordai családdal, akik a pillanat megünnepléséért egy kellemes estét nyújtottak frissen érkezett honfitársaink a táború mellett. Még egy állomás Oberwart (Felsőőr) és onnan gyakorolhattuk ismét anyanyelvünket. Hazafelé már az ütem is gyorsabbá vált. Egyre inkább vártuk, hogy hozzánk érjünk. Állomásaink Magyarországon Sümeg, Fehérvár, Dunaföldvár, Kecskemét voltak.

Ez a siker egy új túra tervezésére adott energiát. Az új túra célja: megkerülni a Földet, mint a béke futárai és hirdetői.

Sok mindent el kell még rendezni, de nagyon reméljük, hogy 1994 május elején megkezdődik a visszaszámolás.

L.S.

Fekete sarok

Rendőrségi lakosságnnyilvántartási közleménye:

Az 5/1971-es Törvény alapján a személyazonossági igazolványokkal (Buletin) kapcsolatban:

Minden 14. életévét betöltött román állampolgár személyazonossági igazolvánnyal kell rendelkezzen, amit születésnapja előtt két héttel már meg kell csináltatson.

Új személyit akkor ad a rendőrség, ha:

1. Lejárt az előző (10 évig érvényes)
2. Ha változott a neve a tulajdonosnak (házasság esetében).
3. Ha a hatóság érvénytelennek nyilvánítja a régiit.
4. Elvesztés, megrongálódás (mosás, ázás, égés, stb.), vagy annak ellopása estén.
5. Ha a tulajdonos valamilyen okból nem hasonlít a fényképre (szakáll, csonkulás)

Milyen iratokra van szükség a rendőrségen?

A 14 évesek:

1. Születési igazolvány.
2. Egyik szülő személyi igazolványa.
3. Két fénykép.
4. 10 lejes okmánybélyeg.
5. 44 lej — a könyvecské ára.

A lejárt személyi esetében:

1. A régi személyi igazolvány.
2. Születési bizonyítvány, házasságlevél, vagy bírósági végzés a válásról a névváltoztatás esetében.
3. Két fénykép.
4. 10 lejes okmánybélyeg.
5. 44 lej — az új személyi ára

A Lakosságnnyilvántartó részéről:

sg.maj. Fátu Ioan

Igen tisztelt Szerkesztőség!

Bodó Levente barátom révén eljutott hozzám a Szentegyházi Hírlap eddig megjelent számai. Ezúton is köszönöm!

Az Önök városát 1989 óta ismerem (amennyire két látogatás idejéből futoita), s a letka egy darabja ottmaradt a Hargita tövében. Ezért különös kíváncsisággal, érdeklődéssel böngésztem végig a Filharmónia lapját.

A Hírlap sok örömet nyújtott, több okból is, ha megengedik — röviden — összefoglalom.

Emlékszem, először akkor jártam Szentegyházán, amikor a hosszú „kábulatból” épp csak ébredezett a város. Jó volt megtapasztalni azt az örömet, ahogy válogatták, sorolták a sokaságból a fontos és még fontosabb feladatokat, melyeket nemcsak Széles Bálint, hanem mindenki a maga módján, akivel találkozottam sorrendet állított; glédába szedve elmondott. Nem lehetett feledni azt sem, hogy ahogy szinte mindenki a legaróbb ötlethez, javaslatra, információra rezdült, nyitott volt. Azt hiszem, nem nagy dolgokról (Európáról, meg effélékről) esett szó, hanem útról, vízről, a természeti szépségek védelméről, a művészet pártfogásáról, s még sorolhatnám.

Most, majd ezer km távólól olvasva a Szentegyházi Hírlapot, jól tükröződik benne mindaz, amiről akkor oly sok szó esett. Szívvel örülök annak, hogy ha lassan is, de az álom megvalósulni látszanak. Gondolom a nehézségek is szaporodtak azóta. De mégis — s ezt szeretném önökkel közölni —, a Szentegyházi Hírlap ily messzire is jól tükrözi, jól mutatja meg városunk arcát, örömeiket, gondjait. (Milyen jó lenne ugyanezt mondani néhány magyarországi lapról!)

Tetszik az újság felépítése, szerkezete. Kíváncsi az interjú, a tudósítások és az apró hírek. Tetszik a lap őszintesége, gyönyörű magyarsága. S az, amilyen okossággal (irigylésre méltóan) fokról-fokra bemutatja a városat, a hasznos információkkal, térképekkel stb. Igen tetszik a gondos szerkesztés általában is, de különösen a lap grafikus képe. Bizton állítom, sok nagy orgánum megirigyelhetné!

Tudom, hogy mindez a Gyermekfilharmónia és Haáz Sándor fáradságtalanságát dicséri első sorban, de a lelkes és „nagyra-növő” munkatársait is kiválóra minősítik.

Szívvel kívánom a Filharmóniának és a Szerkesztőség minden tagjának, hogy sokáig legyen hitük és erejük a Hírlapot szerkeszteni (csinálni).

Remélve, hogy hosszabb-rövidebb időn belül újra olvashatom majd szép munkáikat, barátsággal köszönti mindannyiukat:

Gulyás János

Kaposvár, 48-as Ifjúság útja 66.2/3. 7400

KÖZLEMÉNYEK

1. Hálával és köszönettel tartozunk a szentgyezyi kórház minden egyes alkalmazottjának azért a humánus magatartásért, amit Balázs Máriával szemben tanúsítottak szenvedésében.

Balázs László és családja

2. Januári újságunk hírei közé sajnálatos tévedés csúszott. A városi Dalárda boglári turnáját nem az Alapítvány támogatja, hanem a tagok fedezik a költségeket. Elnézést kérünk!

3. A síversenyek a nagy hóolvadás ellenére még javában zajlanak. Részletes tudósítást a következő lapszámunkban közöl Szabó Zsolt.

4. Másik hiba: Jáki Theodoszus atya nem ferences, hanem bencés szerzetes. Király Sándor, aki Győrött egy kántor továbbképzőn vett részt, a hibakigazítással együtt az Atya szívélyes, meleg üdvözlését hozta a Gyermekfilharmóniának.

5. Eladó 18 éves Lada 1200-as alkatrészeknek. Cím: Tamás Pál, Kápolnás 113. Tel: 17.

6. Balatonboglári gyermekvendégek lepik meg Szentkeresztbányát. A testvérváros iskoláit a 2-es sz. Tamási Áron iskola fogadja, családoknál lesz az elszállásolásuk.

7. Március 12-13-án a Liceum szervezte a megyei földrajz-olimpiást. A tanárok a Múzeum Szálló vendégei voltak.

8. **Nagy örömmel vettük tudomásul, hogy a Városi Tanács kiutalt egy helyiséget a 7.sz. tömbházban a helyi nyugdíjasok számára klubnak és irodának. Régi óhajunk vált valóra, amiért őszinte köszönetünk Szeles Bálint polgármesternek és Sándor Lajos alpolgármester úrnak. Isten segítse meg, hogy egészségesen kerüljenek sorainkba!**

Rain Gábor és Bodó Gáspár

9. Sándor-József-Benedek kioldották a zsákok! Március 19-én a hirtelen olvadás kis híján árvizet okozott.

10. Az Udvarhelyen, Csikban, Keresztúron induló kábeltévék mintájára nálunk is körvonalozódott egy szakszerű kábeltévé-hálózat felállítása az Edwina Kft. (Szócs Rezső technikus) szervezésében. Részletes tájékoztatás következő lapszámunkban.

11. Áram áramlik nemsokára a Szelterszivölgybe. A póznák már a majosai hídnál vizsgáztak magasfeszültségből! Hajrá Edwina!

KÖZLEMÉNYEK

Szerkesztők
Haáz Sándor
Szabó Klára
Nagy Eszter
Fejléc, grafika:
Bodó Levente

Szerkesztőség
Városi Könyvtár
Republicii 24.
RO 4154 Vlahita
Készült az
Infopress-nél

25 lej

Ez nem ár,
habár a lap előállításá
az Alapítványra vár.

Nyugdíjas sarok Portrészorozat — 2

Az alábbiakban PÁL GÉZA nyugdíjas barátunknak adunk szót. Egyike azoknak, akiket a legtöbb megaláztatás ért: fogságban, börtönben és üzemben eltöltött életében.

B.G.: Szeretném, ha mondanál valamit *fiatalságodról, hányatott életedről, sorsod alakulásáról.*

P.G.: Oroszhegyen születtem 1923-ban egy földműves család tízedik élő gyermekeként. Öt fiú és négy lány testvérem volt. Én voltam a legkisebb. Hét elemi elvégzése után négy polgárit jártam, két évet Udvarhelyen és két évet Baróton. 1943-ban kineveztek segédjegyzőnek Székelypálfalvára. Innen vonultam be az öt bátyám után katonának. Rövid három hónap után fogságba estem Németországban, Küstrin városánál. Innen Landsbergbe, aztán Lengyelországba vittek, rövidesen Oroszországba Vladimirbe kerültem lágerba. Itt egy traktorgyárat építettünk, aztán erdőfirtásra vittek ki, ahol sokan meghaltak. 35-40 fokos hidegben, derékig érő hóban vágtuk a 27-40 m magas fákat. Embertelen körülmények között gyenge koszt mellett. Három hónap után a Don kanyarba vittek Gorlovkába, itt gránátokat semlegesítettünk meg, romos épületeket takarítottunk, innen kerültem egy műtrágyagyárba. Fagyhalál és fizikai kínok között éltünk. Végül egy fogolykórházba kerültem, mint „főszanítár” mivel tudogattam románul, németül és oroszul is. Sok éhező kollégámon tudtam segíteni. Innen szabadultam 1945-ben.

B.G.: *Itthon hogyan ment az élet tovább?*

P.G.: Kineveztek Zetelakára segédtanítóknak. Egyik kollégámnak a kérésére gépbe diktáltam egy pársoros levelet. Ma se tudom

Logika

Múlt lapszámunk vadnyugati hőseit heves csuklás kínozza, ezért kért vizet. A hirtelen durranás okozta ijedség megszüntette csuklását, így az „undorító” vizet nem kellett megígya.

Demeter Szilárd és Tókos Pál (VI.D oszt.) voltak azok, akik kitalálták a helyes megfejtést. Úgy döntöttünk, hogy mindkettőjük 500-500 lej jutalomban részesül.

A „Szükszavú lány” szójáték-logikát Menyhárt Katalin közli:

Megy egy kislány az úton, kezében tele kosár. Jön Mátyás király és kérdi:
— Hogy hívnak kislány? Mit cipelsz a kosaradban? Merre mégy?
A lány egy szóval felel a három kérdésre.

Mit mondott?

Lapzártakor értesültünk, hogy a moziterem gazdája Herczeg Ferenc lett, aki a licitálást (bérbevétel) 103.000 lejjel nyerte néhány jelentkező közül.

a tartalmát. 1949-ben letartóztatott a szekuritáté. Bele kerültem egy államellenes dologba. Szebenben a haditörvényszék két évi nehéz börtönre ítélte. Onnan Nagyenyedre vittek, 16 hónapot töltöttem itt, a csupasz padlón aludtam ágynemű nélkül, a rongyos, szakadt bakancsom volt a párnám. 1950 májusában a Duna-Feketetenger-csatornához vittek, ahol normára dolgoztattak: 3 m³ föld/8 óra. 1951-ben szabadultam. Udvarhelyen jelentkeztem, ahonnan kihelyeztek ide Szentkeresztbányára könyvelőnek.

B.G.: *Hogyan fogadott a közösség?*

P.G.: Igyekeztem munkámat becsületesen elvégezni. Feletteseim elismerték, de a káderesek minden mozdulatomat kísérték, tehát megfigyelés alatt voltam (Kusztur, Precup, Dávid S.). Dávid elvtárs, s főleg Bartha K. a munkamegszervezési osztály főnöke évekig más posztról fizetett, míg végül is egy kontrolljáraskor kitétek sepregetni az esztergáműhelybe (mert innen fizettek) 450 lej fizetéssel. Megértéssel bánt velem Herczeg M. mester és a végén Rusz Sándor igazgató. Gépre kerültem, aztán a szerzőszámkiadóba, mint felelős raktárnok. Innen jöttem el nyugdíjba 1983-ban.

B.G.: *Szinte semmit sem mondtál rosszakaróidról.*

P.G.: Nem vagyok bosszúálló, látják mások is, hogy templomba járnak azok, akik régebben feliratták azokat, akik vasárnap misére jártak és másnap hívták a káderosztályra.

Van azért pár fájó esetem pl.: Oroszországban a csikorgó fagyban egymás mellett szívtuk a csikketek Radó László udvarhelyi kollégámmal és vártuk a szabadulást. A szín változott... Vitt a duba Szebenbe a hadbíró-ságra. Egyik pihenőnél a kísérő szekus tiszt rám ordított: „Hát te gazember, te is itt vagy? Országunk áruló fasisztája!” Ököllel verte az arcomat. A fent említett Radó volt.

Más eset... Zárt ajtók mögött nagygyűlés estétől reggelig. Tárgya az osztályellenesség felderítése. 40-50 percig én voltam a terítéken és a mesterem, szegény Schwarz bácsi. Bűnöm osztályellenesség, szabotálás, áruló stb. Fővádlóim közül megemlíteném Csog Oszkárt. Másnap már tudtam mindent.

...Már a gépeken dolgoztam, kaptam a szakszervezettől, dr. Smidt üzemi orvos javaslatára, 21 napos gyógykezelési beutalót az egyik üdülőhelyre. Emiatt az orvost az akkori párttitkár leszidta és megfélemlítette. Ok: egy osztályellenes üdülési engedett.

B.G.: *Ezek után mit kívánsz a volt „jóakaróidnak”?*

P.G.: Hát mit Jézus mondott: „Ha megdobnak kövel, dobd vissza kenyérrel!” De ha lesz egyszer felelősségrevonás — dobják vissza annyi „kenyérrel”, hogy ne tudják elbírní!

Még azt mondanám el, hogy közben meg-nősültem, van családom, fiam, menyem és két fiúunokám.

Lejegyezte: Bodó Gáspár

János bá hazaállít, csuromviz a cipője.
— Így zuhog az eső? — kérdi a felesége.
— Nem. Így fúj a szél!